

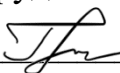

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ТОВ

«Академія інноваційного розвитку освіти»

«16» грудня 2024 р.

 Громська О. І.

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації педагогічних

та науково-педагогічних працівників закладів освіти

"МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ ЗА ОСВІТНЬОЮ ТЕХНОЛОГІЄЮ «РОСТОК» ДЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ" (II СЕМЕСТР)

Розробники програми:

Пушкарьова Т. О., докторка пед.наук, професорка, член-кореспондентка НАПН України, авторка та наукова керівниця педагогічної технології «Росток» й педагогічного проєкту «Академія інноваційного розвитку освіти», начальниця відділу проєктної діяльності ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»;

Коченгіна Маріанна Вікторівна, завідувачка кафедри методики дошкільної та початкової освіти Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти», кандидатка педагогічних наук; авторка й співавторка навчальних посібників і підручників з української мови та літературного читання; тренер-педагог НУШ.

Кальчук Марія Іванівна, авторка посібників з української мови для початкової школи за освітньою технологією «Росток», тренер-методистка, заслужена учителька України, вчителька початкових класів Академічного ліцею № 1 Української міської ради Обухівського району Київської області.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність.

Удосконалення професійних компетентностей учителів початкових класів (мовно-комунікативної, предметно-методичної, прогностичної, організаційної, здатності до навчання впродовж життя), необхідних для організаційно-методичного супроводу процесу набуття здобувачами початкової освіти знань і вмінь на уроках української мови та літературного читання за освітньою технологією «Росток» у II семестрі.

Мета програми: розвинути мовно-комунікативну, предметно-методичну, прогностичну, організаційну, «здатність до навчання впродовж життя» професійні компетентності вчителів початкових класів для здійснення організаційно-методичного супроводу реалізації мовно-літературної освітньої галузі за освітньою технологією «Росток» у II семестрі.

Результати навчання. *Здобуття професійних компетентностей*

1. Здатність забезпечувати здобувачам освіти навчання державною мовою: сприяння творчої самореалізації молодшого школяра при викладанні української мови та літературного читання; залучати учнів до мовної дослідницької діяльності та формувати вміння проводити дослідження на уроках української мови та літературного читання; формувати відкритості до інших думок, комунікативної компетентності, інтелектуальної активності, допитливості, уміння дискутувати.

2. Здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державними стандартами освіти: використання на уроках форм, методів, прийомів засвоєння знань й організації навчальної діяльності, що забезпечують розвиток творчої активності учнів, формування у них дослідницьких умінь, проблемного мислення, фантазії та уяви; добирати доцільні засоби й форми

навчання відповідно до визначених мети й завдань уроку з української мови та літературного читання, з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, освітніх втрат та специфіки змісту навчального матеріалу за освітньою технологією «Росток».

3. *Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі:* ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) ресурси.

4. *Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові й індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній психоемоційний стан:* формувати мотивацію здобувачів освіти й організовувати їхню пізнавальну діяльність.

5. *Здатність усвідомлювати особисті почуття, емоції, потреби та емоційні стани інших учасників освітнього процесу,* керувати власними емоційними станами; підтримувати особисте фізичне та психоемоційне здоров'я під час професійної діяльності.

6. *Здатність планувати та організовувати процес навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти:* організовувати різні види й форми навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

7. *Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання здобувачів освіти:* аналізувати результати навчання; формувати спроможність до самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання.

8. *Здатність до навчання впродовж життя:* здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег або надавати їм підтримку в професійному розвитку.

Спеціальні (предметні) компетентності.

- *Здатність пропонувати здобувачам освіти завдання дослідницького характеру під час розгляду тем різних розділів української мови та літературного читання та виробляти операційні уміння:* спостерігати, порівнювати, аналізувати, синтезувати, абстрагувати, узагальнювати, структурувати і систематизувати матеріал, класифікувати, виділяти

головне, застосовувати аналогію, установлювати причинно-наслідкові зв'язки, застосовувати знання й вміння в новій ситуації, виявляти проблему, висувати гіпотезу, бачити різні підходи до вирішення проблеми і знаходити оптимальний спосіб її розв'язання, прогнозувати й оцінювати результат.

- *Здатність до формування в здобувачів освіти технічних умінь під час проведення мовного дослідження:* організовувати експеримент, описувати отриманий експериментальний матеріал, робити висновки й оформляти результати свого дослідження.
- *Здатність до формування в учнів комунікативних умінь:* викладати свої думки, вести дискусію, відстоювати власні міркування, встановлювати ділові стосунки з товаришами, застосовувати прийоми співпраці у процесі дослідницької діяльності, виступати з повідомленням про результати дослідження.

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна.

Навчально-методичне забезпечення програми представлено відеоматеріалами, презентаціями, методичними рекомендаціями та навчальною літературою.

Цільова аудиторія: педагогічні працівники закладів освіти.

Обсяг (тривалість) навчання: 30 годин / 1 кредит Європейської кредитної трансфернонакопичувальної системи (ЄКТС).

Напрямок навчання: розвиток професійних компетентностей учителів початкових класів з методики навчання української мови та літературного читання за освітньою технологією «Росток».

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться / набуватимуться:

- мовно-комунікативна (здатність формувати у здобувачів освіти компетентність вільного володіння державною мовою);
- предметно-методична (здатність здійснювати та інтерпретувати результати моніторингу якості освіти для адаптації та коригування

набутих знань та умінь з української мови та літературного читання відповідно до можливостей та потреб здобувачів освіти);

- інформаційно-цифрова;
- психологічна та емоційно-етична;
- педагогічного партнерства (здатність до ефективної співпраці та комунікації в професійній діяльності);
- здоров'язбережувальна;
- прогностична (здатність планувати та прогнозувати результати вивчення української мови та літературного читання на принципах гуманізації);
- організаційна (здатність до самоорганізації та вивчення української мови та літературного читання на основі діяльнісного підходу);
- оцінювально-аналітична;
- здатність до навчання впродовж життя (здатність планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток та самоосвіту для удосконалення рівня викладання *мовно-літературної галузі* в початковій школі).

Практичні уміння

Слухачі навчатимуться методично правильно використовувати форми, методи та прийоми, що забезпечують набуття знань, умінь і навичок учнями початкових класів на уроках української мови та літературного читання, визначених за освітньою технологією «Росток».

Програмні результати навчання:

Теоретичні знання про методiku навчання української мови та літературного читання:

- норми української літературної мови, використання усного й писемного мовлення;
- зміст освітньої галузі/навчального предмета;

- вимоги до результатів навчання за державними стандартами освіти;
- види інтеграції в навчанні, підходи до інтегрованого навчання здобувачів освіти;
- форми, методи й засоби навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти різних вікових груп засобами мовно-літературної освітньої галузі;
- технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти засобами мовно-літературної освітньої галузі;
- зміст і особливості технологій і методик особистісно зорієнтованого, компетентнісного й інтегрованого навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти;
- способи організації дослідницької діяльності здобувачів в освітньому процесі;
- характеристики стану сформованості навички читання в здобувачів початкової освіти;
- методи та прийоми формування навички читання в учнів/учениць 1 – 2-х класів у реаліях сьогодення;
- функційна грамотність у використанні цифрових пристроїв, їхнього базового програмного забезпечення;
- індивідуальні особливості здобувачів освіти, вплив цих особливостей на засвоєння навчального матеріалу й успішну соціалізацію;
- види пізнавальної діяльності здобувачів освіти та основні умови формування мотивації до навчання;
- основні умови формування мотивації здобувачів освіти до навчання;
- сучасні форми, методи, технології та засоби навчання, які сприяють розвитку уваги;
- основні ролі вчителя в педагогічній діяльності;
- види та форми оцінювання;
- методики здійснення формувального поточного і підсумкового оцінювання;

- сучасні форми, методи, технології та засоби навчання, які сприяють розвитку уваги;
- методи і прийоми здійснення аналізу й рефлексії навчальної діяльності здобувачів освіти та її результативності;
- види та етапи планування освітнього процесу.

Уміння (навички):

- вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння комунікувати усно й письмово;
- застосовувати форми, методи, прийоми під час засвоєння знань з української мови та літературного читання та збагачення мовлення для висловлення думок;
- сприяти мовленнєвій творчості здобувачів освіти;
- створювати умови для формування і розвитку в здобувачів освіти ключових компетентностей, наскрізних умінь;
- застосовувати міжпредметні зв'язки й інтеграцію змісту різних освітніх галузей, навчальних предметів;
- упроваджувати технології та методика особистісно зорієнтованого, компетентісного й інтегрованого навчання, виховання і розвитку здобувачів освіти;
- використовувати методи та прийоми, що допоможуть молодшим школярам і школярочкам надолужити освітні втрати з формування навички читання в учнів та учениць 1 – 2 класів;
- організовувати навчання предметів через дослідницьку діяльність;
- добирати доцільні форми, методи, прийоми й засоби для здійснення дослідницької діяльності здобувачами і способи представлення ними досягнутих результатів;
- використовувати цифрові пристрої;

- використовувати відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси педагогічного спрямування для професійного розвитку та обміну педагогічним досвідом;
- планувати і здійснювати освітній процес з урахуванням вікових й індивідуальних особливостей здобувачів освіти;
- створювати умови формування позитивної самооцінки здобувачів освіти;
- застосовувати методи роботи, навчальні матеріали й завдання для розвитку пізнавальної діяльності здобувачів освіти та створювати умови формування мотивації до навчання;
- розкривати потенціал учасників освітнього процесу для креативних колективних рішень щодо подолання проблем;
- організовувати освітнє середовище з урахуванням правил безпеки життєдіяльності, санітарних правил охорони праці і норм, протиепідемічних правил та діям у надзвичайних ситуаціях;
- адаптувати зміст навчальних предметів до потреб здобувачів освіти з врахуванням освітніх втрат;
- застосовувати різні види й форми організації навчальнопізнавальної діяльності здобувачів освіти;
- раціонально використовувати навчальний час;
- розміщувати й використовувати дидактичні матеріали та обладнання в навчальному приміщенні;
- застосовувати різні форми оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- розвивати в здобувачів освіти вміння здійснювати самомотивацію до навчання, аналіз, рефлексію навчальної діяльності та її результативності;
- розвивати в здобувачів освіти вміння здійснювати самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання;

- визначати потреби особистого професійного розвитку та планувати його;
- брати участь у діяльності професійних спільнот (за потреби) та здійснювати рефлексію щодо власної педагогічної діяльності;
- збирати, систематизувати й використовувати інформацію.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

- Шляхи подолання освітніх утрат із формування навички читання учнів та учениць 1– 2 класів .
- Методика навчання української мови в 2 – 4 класах за освітньою технологією «Росток» (II семестр).

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Державний стандарт початкової освіти (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688) – 49 с. – URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
2. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» / наказ МОН України від 29. 08.2024 № 1225. – URL: <https://mon.gov.ua/news/informatsiine-povidomlennia>
3. Типова освітня програма для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743). – URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/>
4. Типова освітня програма для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743). – URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/>